

JAUME BATUMEU CASSANY
EXCAP DE GOVERN

Impostos i cotitzacions socials

És un gran error confondre una cosa amb l'altra

Dèiem la setmana passada que la reforma del sistema de pensions de jubilació és inajornable.

Crec que el sentit comú ens hauria de fer estar d'acord amb la necessitat de trobar una solució per equilibrar els comptes de la caixa que gestiona les pensions de jubilació.

Hi ha tres possibles solucions per aconseguir un equilibri que permeti una tranquil·litat per al futur. Tres solucions que fins i tot es poden combinar o acumular: reduir les pensions dels jubilats, allargar la durada de les cotitzacions dels assalariats en actiu o augmentar la taxa de cotització.

Tanmateix sovint s'escolten veus, polítiques i d'organitzacions empresarials, que assenyalen que l'augment de cotitzacions és un augment dels impostos. Confonen senzillament impost i cotització social.

L'un i l'altra són, és cert, retencions obligatòries que s'han d'abonar al ministeri de Finances o a la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

Són el resultat de decisions legislatives del Consell General i ens acompanyen al llarg de la nostra vida de particulars o d'empresaris.

Aquestes retencions obligatòries serveixen per finançar l'administració pública i els pagaments de la Caixa Andorrana de Seguretat Social als assegurats actius (malaltia) i als pensionistes (jubilació).

Distingir entre ambdues qüestions o conceptes és fonamental.

Un impost és un pagament

obligatori i sense contrapartida a les administracions públiques. Ja ho estableix la nostra Constitució en l'article 37: "Totes les persones físiques i jurídiques contribuïràn a les despeses públiques segons la seva capacitat econòmica, mitjançant un sistema fiscal just, establert per la llei i fonamentat en els principis de generalitat i de distribució equitativa de les càrregues fiscals."

Els impostos no donen al contribuent cap dret individual tot i que, col·lectivament, cadascú rep els beneficis dels serveis públics de l'Estat –policia i justícia– i també de l'ensenyament i la sanitat públiques.

Les cotitzacions socials responen a una altra lògica, la de l'assegurança contra els riscos de

La reforma de les pensions es presenta com un dossier tècnic i hipersensible

la vida. Per l'assegurança-malaltia cadascú cotitza en proporció dels seus ingressos mentre que les prestacions de salut són les mateixes per tots.

Al contrari, les cotitzacions per jubilació es qualifiquen de "contributives" perquè les pensions de jubilació són proporcionals a les cotitzacions pagades pels assalariats i els seus patrons. La jubilació no és doncs res més que un salari diferit amb, convé recordar-ho, una doble funció de les cotitzacions: obren els drets a rebre en el seu

dia una pensió però ja s'esmercen immediatament per pagar pensions dels ja jubilats. Aquest és el principi de la jubilació dels assalariats en el nostre sistema: una solidaritat entre generacions, el que no té gran cosa a veure amb la solidaritat inherent a l'impost.

Els responsables polítics, del Govern i del Consell General, haurien de tenir com a norma clarificar els debats. Però no és pas el cas. Com que la qüestió de la necessària revisió de les cotitzacions a la seguretat social aixeca espurnes amb incidència electoral tots hi passen de puntetes. Així la reforma, també necessària, de les pensions de jubilació es presenta massa sovint com un dossier hipersensible i tècnic.

Una raó de més per retornar a un llenguatge polític de veritat amb uns principis clars que distingeixin entre el que concierneix l'obligació tributària i l'equilibri del sistema de pensions entre assalariats actius i jubilats.

Aquesta distinció hauria de formar part del programa d'instrucció cívica obligatòria de l'escola pública. La retòrica que escoltem habitualment sobre els esforços compartits no ens pot dissimular la veritat: tothom haurà de contribuir a l'esforç directament o mitjançant la seva activitat empresarial o professional.

Els malentesos que creixen per la falta de valentia dels responsables polítics enfosqueixen i emboliquen els missatges fent més difícil la comprensió del que ens estem jugant.